

UNIVERZITET U BEOGRADU

2756

D-r MILUTIN RADOVANOVIĆ
profesor univerziteta

ZOOLOGIJA
SA OSNOVIMA
EVOLUCIONIZMA

Naučna Knjiga

BEOGRAD, 1955

PREDGOVOR

Koncizan udžbenik zoologije za studente na našem jeziku do sada ustvari nije postojao. Za pisanje udžbenika iz jedne tako obimne naučne oblasti kao što je zoologija potrebno je ne samo poznavanje ogromnog naučnog materijala, nego je, osim toga, potrebna i veština da se iz obilja utvrđenih i poznatih činjenica odabere ono što je najpotrebnije i najpogodnije za sticanje osnovnog znanja iz te nauke i da se sve to zgodno poveže u jednu jedinstvenu celinu. U želji da studentima omogućim što lakše upoznavanje osnovnih pojmova o građi i osobinama životinjskog tela primio sam se ovoga teškog i nezahvalnog posla, iako sam od početka bio načisto s tim, da ovaj udžbenik ne može proći bez omašaka i nedostataka. Biću zahvalan svima čitaocima, koji mi usmeno ili pismeno dostave izvesne primedbe o nedostacima ove knjige i ukažu na neke važnije omaške u njoj, da bih se kasnije mogao koristiti ovim iskustvom. Knjiga je namenjena kao udžbenik prvenstveno studentima Poljoprivrednog fakulteta, kojima već više godina predajem ovu nauku, pa je i naslov dat prema planu predavanja na tome fakultetu. Međutim nadam se da će ona korisno poslužiti i studentima ostalih fakulteta gde se predaje zoologija ili kao zasebna nauka ili u okviru biologije, a verujem da će u nedostatku potrebne literature naročito biti od koristi i profesorima prirodnih nauka u gimnazijama i ostalim srednjim školama.

Pošto su moja štampana »Predavanja iz zoologije«, namenjena prvoj posleratnoj generaciji studenata Poljoprivrednog fakulteta 1945—1946 g. (drugo izdanje 1948 g. pod naslovom »Osnovi zoologije«), naišla na neočekivano povoljan prijem i među studentima drugih fakulteta i pokazala se kao vrlo pogodna knjiga za sticanje osnovnih znanja o životinjskom svetu, zadržao sam i pri izradi ovoga udžbenika isti raspored materijala kao i tamo. Koristeći se i ličnim iskustvom, a i u dogovoru sa kolegama i studentima, uneo sam u ovu knjigu neka sasvim nova poglavlja, a neka ranija znatno proširio i dopunio novim materijalom. Osim toga knjiga je snabdevena i mnogobrojnim slikama, koje će znatno doprineti objašnjenju i boljem razumevanju teoretskih izlaganja u tekstu. Pri izlaganju materijala naročito sam vodio računa o filetičkim odnosima, te je knjiga obrađena što je moguće više evolucionistički. Pored poglavlja o evoluciji životinja i srodničkoj vezi među životinjskim grupama, kao i jednog kratkog pregleda istorije evolucionističkih shvatanja, i pri izlaganju sistematskih grupa životinjskog sveta trudio sam se uvek da ukažem na njihove srodničke odnose sa ostalim savremenim i pradavnim, izumrlim oblicima. Pri klasifikaciji životinja vodio sam naročito računa o potre-